

Масові відкриті навчальні курси у сфері он-лайн навчання

Жукова В.М.,

*Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка*

З розвитком інформаційних та Інтернет технологій в освіті є актуальною дискусія стосовно ролі, форм та місця масових відкритих он-лайн курсів (МООС – Massive Open Online Courses) у сфері он-лайн навчання, визначення напрямків вдосконалення та розвитку в контексті практичного застосування.

МООС є порівняно недавнім навчальним он-лайн феноменом та одна з найпопулярніших і перспективних тенденцій в світовій освіті. В даний час вони генерують значну увагу засобів масової інформації та значний інтерес вищих навчальних закладів. Вони можуть розглядатися як розширення існуючих он-лайн-методів навчання, у плані відкритого доступу до курсів і масштабності нарощування їх кількості.

МООС дають можливість абсолютно безкоштовно вивчити будь-який предмет або дисципліну в зручний час і в комфортному темпі. Курси надаються провідними вищими навчальними закладами світу, такими як Стенфорд, Гарвард, Університет Джона Хопкінса і сотнями інших. Найпопулярніші МООС представлені на таких платформах, як Coursera, Edx, Udacity і багатьох інших. МООС ідентичні тим курсам, які читаються університетськими викладачами своїм власним студентам, вони записані на відео і викладено в Інтернет для відкритого і безкоштовного доступу в супроводі інших навчальних матеріалів і перевірочних тестів.

Прогнози, зроблені у 2012 році, що масові відкриті он-лайн курси цілковито змінять існуючу модель вищої освіти були звичайним перебільшенням. Проте, це не означає, що масові он-лайн курси не матимуть фундаментального впливу на розвиток навчання по всьому світу.

МООС відіграли історичну роль у стимулюванні дискусій щодо навчання в університетах та дали новий поштовх легітимації он-лайн освіти.

Також масові відкриті он-лайн курси надають експериментальний простір, де викладачі та розробники освітніх технологій можуть випробовувати нові педагогічні та методологічні інструменти, включаючи автоматичне оцінювання завдань, інтерактивні симулятори та освітні ігри.

Разом з цим, на власну думку, найближчим часом питома вага МООС матиме незначну частку в системі загального навчання. Насамперед, це обумовлено як наявністю певних недоліків, так і сформованим розумінням того, що традиційне навчання є більш еталонним, а від так надає більш ґрунтовні знання.

Безумовно, що виникнення та розповсюдження такого явища як МООС обумовлено сучасним етапом розвитку суспільства та новітніх інформаційних технологій.

Вважаю за необхідне зазначити, що масові відкриті он-лайн курси не повинні конкурувати з традиційними формами, а лише доповнювати останні в тих випадках, коли на це є прямі показники, приймаючи ознаки альтернативної форми навчання. Так, сфера дистанційного навчання дуже чітко окреслена випадками ускладнення чи неможливості фізично здійснювати навчання за традиційною формою, зокрема по суб'єктному складу. Мова йдеться про військовослужбовців, осіб, які мають медичні обмеження, осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі, також аналогічним чином вирішується питання при географічній віддаленості, переїзді навчального закладу, евакуації тощо. У таких випадках застосування он-лайн навчання дійсно має можливість ефективно та якісно замінити традиційне навчання та впевнено виконати свої цілі і завдання.

Окремо слід звернути увагу, що при дистанційному навчанні існує загроза перевантаження, що виключає якісне засвоєння навчального матеріалу, адже он-лайн освіта – це серйозний вид діяльності, який вимагає значних інтелектуальних та фізичних ресурсів.

Джерела

1. Ворох А. О. Інноваційні стратегії дистанційної освіти: Coursera / А. О. Ворох, Є. В. Коваль // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. – 2013. – № 18(277). – С. 6 – 15.

2. MOOCs and Open Education: Implications for Higher Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://publications.cetis.org.uk/2013/667>

3. 10 викликів – майбутнє масових відкритих онлайн-курсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prometheus.org.ua/mooc-future/>